

Összefoglaló vélemény az **Érték Vagy! Portál** teszteléséről

Azt a megtisztelő felkérést kaptuk Fülöp Attila Államtitkár úrtól, hogy teszteljük az oldalt. Amit rögtön le kell szögezni, hogy már nem az első olyan kezdeményezés, amely úttörő, valós változást ígér és valódi segítség, nem PR kampány.

Úgy ítéljük meg, hogy hatáskör és illetékesség szempontjából a vélemény címzettje Dr. Tóth Tibor Főigazgató úr kell, hogy legyen. Az ő illetékessége az anyagot az Államtitkárság felé továbbítani, megjegyzésekkel, észrevételekkel ellátni.

Alapvetés, hogy a rendelkezésre álló képtelenül rövid idő teljes véleményezésre nem ad lehetőséget.

Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy nekünk most a kritika és nem a dicséret a feladatunk. A következőket állapítottuk meg:

- 1.) Az, hogy a portál létrejön, megfelel a kor kihívásainak, a digitális tér egyre inkább elterjedőben van. Ugyanakkor ez a projekt hátránya is, mivel csak erre felkészült emberek tudják majd használni.
- 2.) A honlap jobb alsó sarkában az elérhetőségeket eltakarja a Széchenyi 2020. logo.
- 3.) Az adatkezelési tájékoztató tartalmában kis és nagybetűk random követik egymást, helyesírási hibák is akadnak.
- 4.) Az Álláskeresőknek tájékoztatóban az 5-ös pontban foglaltakhoz létfontosságú volna, az általunk hat hónapja elkészített „A pszichoszociális fogyatékoság definíciója” c. anyag jogi környezetbe emelése és itteni felhasználása. Ugyanebben a részben is random változnak a kis és nagybetűk.
- 5.) A Munkaadóknak tájékoztatóban kisbetű és nagybetű problémák akadnak.
- 6.) A Mentorok tájékoztatóban kisbetű és nagybetű problémák mutatkoznak. Tartalmilag úgy véljük, hogy semmi szükség a mentorok profilképére.
- 7.) A VI. Mentorok pont alatt a C pont két kiemelt bekezdése különösen aggályos és jogszerűtlen. Gondnoksági esetekben gyakorlatilag kizárt.
- 8.) A Megváltozott munkaképességű álláskereső vagyok pontban a sikertörténetek jó gondolat, a térkép különösen hasznos. A regisztrációhoz ne legyen feltétel az E-mail cím megléte, az ok egyszerű: nincs mindenkinek, a legtöbb kliens esetében már annak is örülhetünk, ha a Portált értelmezni tudják, ne kényszerítsük őket újabb feladatokra.
- 9.) A Megváltozott munkaképességű munkavállalót keresek ponthoz tisztázzuk (bár ez inkább az ÉFOÉSZ hatásköre), hogy az értelmi fogyatékoság, értelmileg akadályozott összetételek helyett az intellektuális szó használandó. Utalva a 4-es pontra, megállapíthatjuk, hogy pszichoszociálisan fogyatékos de jure létezik, de facto nem. Úgyhogy itt a mentális problémával élők összetételét javasoljuk.

- 10.) A Hírek pontban több olyan hír is van (bár kisebbségben), mely nem kapcsolódik a foglalkoztatáshoz és a Portál lényegéhez sem. Egyéb felületek állnak rendelkezésre, az általános hírek közzétételére, itt maradni kellene az egyébként is itt elhelyezett és a Portállal összefüggő kérdések közreadása mellett.
- 11.) Az Impresszum részből hiányoljuk az NSZI vezetőjének nevét.
- 12.) Az Elérhetőség pontban előre jósolhatóan nagyon kevés 1 db. mobil telefonszám. Ezzel kapcsolatosan még javasoljuk, hogy a szám ingyenesen legyen hívható.
- 13.) A Jogszabálytár pontban hiányzik a 2007. évi XCII. tv., továbbá hiányoznak releváns kormányrendeletek is. Pénzügyi szabályozók sincsenek. Példa: nincs feltüntetve az a jogszabály, amely a közelmúltban eltörölte a rehabilitációs járulék utáni kereseti határt, amely után adózni kellett.
- 14.) A Portál felső sorában (headline) szerepel a Regisztráció álláskeresőknél, de hiányzik a Regisztráció munkáltatóknak. Javasoljuk, hogy csak a regisztráció szó legyen odaírva, mert kattintás után úgymint mindkét fajta regisztrációs forma előugrik.
- 15.) A körből kifejezetten tilos és gazdaságtalan volna kihagyni a (részünkről) kilencezer fő otthonban élő, részükre (egyébként is) szükséges számítógépes eszközt biztosítani, ami már rég nem jutalom vagy lehetőség, hanem elengedhetetlen feltétel. Ehhez javasoljuk a Digitális Jólét Programhoz kapcsolódást.
- 16.) Azonnal szükséges módosítani az 1/2000. kr-t, mert az 56.§ 5. pontjában a megengedő szerkezetet kötelezővé kell változtatni. Az összeget ne az intézményvezető vagy a foglalkozást vezető szakember határozza meg, illetve ne döntés kérdése legyen a kifizetés, hanem a munkáért járó piaci érték legyen mérvadó, melybe az intézménynek beleszólása nincs. Az 56.§ 6. pontja és az 57.§ 2-3. pontja is módosításra szorul.
- 17.) A Kézikönyv a lényegét nagyjából tárgyalja, de ennél még inkább felhasználóbarát változat szükséges, mivel nem programozók fogják olvasni, hanem igen szerény számítógépes ismeretekkel rendelkező személyek (is). Pl. a tabfűl kifejezést magam sem hallottam még.
- 18.) Excel táblázat súlyosabb nehézségei, a megváltozott munkaképességű személyek rovatot illetően:

A/ Helytelen a rehabilitációs bizottság leszállékolt kifejezés. Helyette: rehabilitációs bizottságtól kapott minősített kategóriám: egészségi állapotom mértéke 60 %, vagy...%..

B/ Milyen akadályozottsággal rendelkezik? Itt a KSH megváltozott munkaképességű felmérésének variációit kellene megadni.

C/ Budapesten több kerület - és itt az agglomeráció is legyen beírható - (maximum 5 változat és vidéken szintén legalább 5 település és egy "mindegy" válasz, aminek viszont a km. kérdéssel össze kell kapcsolódnia, mert akkor a távolság lehet meghatározó.

Sem a rendelkezésre álló idő, sem a rendelkezésünkre álló emberi erőforrás nem tette lehetővé, hogy észrevételeinket a mellékelt excel táblázatban küldjük meg, amely egyébként nem is teljesen alkalmas a célra. Ennek ellenére kipróbáltuk és ezzel már komoly és súlyos aggályaink vannak. Ezek:

- A szándék ellenére önmagában az oldal, illetve azon belül a példaként meghirdetett állaskörök leírása súlyosan diszkriminatív és stigmatizál! Hogy lehet leírni olyat például, hogy a kutyagondozói állás feltétele: iskolai végzettség 5 osztály? Egyrészt ilyen nem is létezik, a tankötelezettség ma 16 év! Még egy súlyos fogyatékossgal élő is járhat iskolába, aki aztán esetleg nem lesz potenciális munkavállaló. Másrészt a

kutyákra nézve is devalváló, velük foglalkozni egy nagyon komoly feladat. A takarító, illetve segédmunkás állásajánlatoknál az a kifejezés, hogy iskolázatlan, mit takar? Ezek nem létező és sértő kifejezések. Ráadásul az alkotó eleve feltételezi, hogy mmk-s személy nyilván csak idióta lehet, miközben ez nagyon nem igaz, míg az ellenkezője igen. Ilyen állapot nem nagy számban létezik, akkor sem nálunk, inkább az intellektuális fogyatékosok körében. Önmagában a feltételezés is, hogy egy megváltozott munkaképességű pályázó ilyen lenne, épp azt jelzi, hogy annak megfogalmazója durva előítéletekkel él velük (velünk) szemben. Ha pedig viccelni kívánt, az sem jobb. Egyik esetben sem ezen a munkahelyen volna a helye.

- A másik: vegyünk mondjuk egy szkizofrén beteget. Ezernyi konkrét esetet ismerünk. Van, akinek több diplomája, nyelvvizsgája van, az állapota az évek alatt viszont annyit romlott, hogy nem is lenne képes munkavégzésre. Az iskolai végzettség nyilván meghatározó, de nem feltételezhetjük, hogy annak, aki bármilyen pszichoszociális fogyatékosággal él, annak nyilván semmilyen végzettsége nincs, amikor gyakran az átlagot messze felülmúló tudással és képességekkel rendelkeznek, mint bárki más. Vegyünk mondjuk például a Dr. Murphy amerikai filmsorozatot: ahol egy autizmussal élő fiatal szakorvosjelölt, aki olyan megoldásokat talál, amire egyetlen kollégája sem képes. Már 25 évvel ezelőtt leírtam (RI) egy pilot study alapján, amely hazánkban működött, hogy egy megváltozott munkaképességű személy, legyen bár orvos, teljes nyugalommal láthat el orvosi feladatokat, nyilván speciális beosztás és igényei kielégítése mellett. Ez az abstract egy világkongresszuson szerepelt. Aki a kérdéseket és az adandó válaszokat készítette, az nem tesz egyebet, mint bemutatja, hogy „Nem vagy érték!”

Jelen formájában maga a honlap nem, de a lehetséges opciók azt tükrözik, hogy találjanak már munkát ezek a szerencsétlenek és nem azt, hogy kincsekre lelhet egy munkaadó is! Mert amúgy ez az igazság!

Összefoglalva álláspontunk, hogy az ötlet kitűnő, a honlap hibákkal tarkított és korrigálandó, de jó felületnek ígérkezik. Azonban az opciók elfogadhatatlan stigmát feltételeznek és **in concreto ellentétesek az államtitkári szándékkal**. Ha a teszteléshez szükséges felületet kitaláló embernek ennyi jut eszébe, akkor alkalmatlan. Nem is beszélve a világcégekről, ők hol vannak érintve, megszólítva.

Budapest, 2021. június 14.

Üdvözlettel:

Radó Iván

az Országos Fogyatékosügyi Tanács tagja,
az Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület tagja,
Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum, elnök amely a
Fogyatékosügyi Országos Szakmai Kollégium tagja,
a Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság stratégiai partnere,
Wesley János Főiskola, szociális munka fogyatékosokkal, gyakorlati tereptanár,
tapasztalati szakértő - tréner

Mental Health Europe, Leader of Hungarian National Focal Point

Készítették: Kun Viktória - kommunikáció
Lechnerné Vadász Judit - szociális és közgazdasági terület
Radóné Andor Erika Alexandra - munkaadói oldal
Radó Iván - tapasztalati szakértő-tréner